

Sol justitiae illustra nos, ofte jubel-jaer van de Hooge School tot Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/343264>

SOL JUSTITIAE ILLUSTRANOS
O F T E

JUBEL-JAER

V A N D E

HOOGESCHOOL

T O T

UTRECHT.

D O O R

A N N E T vander SCHUER.

*Ma hoggi è fatta (ò secolo inhumano)
L'arte del poetar troppo infelice.*

Tot UTRECHT,

Gedruckt by FRANCOIS HALMA, Drucker
van de Academie, 1686.

WAERSCHOUWINGE.

Ick ben versekert, dat sommige dese swier van dichten als na 't Heydendom (soo sy dat noemen) smaeckende, sullen afkeuren. Ick sal haer niet seggen, dat ick geen Heyden ben; maer dat het altoos den Dichter nevens den Schilder vrygestaen heeft, haer voorwerpen soodanigh te verbeelden als 't haer liefde: Dat de deughden en wetenschappen onder de naem van Gooden te vertoonen niets ongerijmts in sich besluyt: dat selfs het heylige Woort ons daar toe aenleydingh geeft met de Princen en Vorsten tot vergrootingh van haer achtbaerheyt Gooden te noemen: Dat de Goddelijcke Psalmen met ontallijcke hyperbotysche ofte harde spreekwijzen tot oneindige luyster van de selve opgepropt zijn. Wet is waar dat men daar de naem van Pallas &c. niet en vint: Maer om dat onsen Godt eygentlijk geen naem heeft, en soo hy die al had, de selve noyt ietwes soude mogen ofte kunnen medegedeelt worden, gebruycken wy naemen van gewaande Heydensche Godtheden; Eensdeels om haer te verkleyuen, andersdeels om dat onder dusdanige benamingen dese en gene deughden by de Geleerde bekend zijn. Dit zy haer genoegh.

Een wel gesouten Dicht dat wijse lien vermaeckt
En is geen spijsse, die gemeene tongen smaeckt
Doorfont uw' redenen, 't volck weet min als een Soutvat:
Van hondert Leseren niet een die 't reghte sout vat.

HUGENS.

O P D R A G H T
A E N D E
Edele Groot-achtbare H E E R E N
D E H E E R E N
BORGEMEESTEREN
En **VROEDSCHAPPEN**
VADERS en VOORSTANDERS
V A N D E
ACADEMIE tot UTRECHT.

Rootachtb're **MEESTERS**, kroon en hoofd der vrome
Borgers,
En al die d'Hooge School hanthaeft als voorbefe-
gers,

Stadts steun-pylaers, die torst al wat haer mueren druckt,
Dies d'eerbiedt wil dat elck sich ned'righ voor u buckt.

Noch derft een jonge fchacht, die op uw' heusheynt ftout is,
Wel vergen, dat g'u zelfs de fong, welck u vertrouwt is,
Een oogeblick ontfteelt en Stadts bekommeringh
Een poos ter fijden ftelt, terwijken dat ick fingh.

De vreught, die gy allom' door U T R E C H T S blijde ftraten
Hebt aengeflaegen, en gelijk als uytgelaten
Op't Jubel-jaer-geety van uw' vermaerde School,
Braght mijne Sanghgodin te lijdigh op den dool,
En deed met waffe wieck haer ftout ten wolcke fteecken,
Daer fy gevaer loopt van den hals en neck te breecken:
Want reets loert lafter-mont, de haet en bitfe nijt
Dat fy haer ned'righ rijm aen ftuck en morfels rijt,
En wijl fy omfiet na iets, dat haer moght befchermen,
Valt fy vrymoedigh in uw Vaderlijcke ermen
Van overlanch bewuft, dat m'in die handen wis
Voor laftermont, voor haet en wangunft veyligh is.

Grootachtb're HEEREN; fie daer's Dichters eerftelingen.
'k Beveelfe in uwe befcherm, en treck daer op aen't fingen,
En paer mijn ftemme by de galmen van uw' Koor
Stracks bad ick om uw' arm, nu bid ick om uw' oor.

A E N D E
Wijse en Hoogh-geleerde HEEREN
DE HEEREN
PROFESSOREN
VAN DE
ACADEMIE tot UTRECHT.

Trajectinae gloria gentis.

*En teeder Kind, noch korts gelaeft met levend' voeder
Van borsten, daer het bloet en leven t'saem wyt slikt,
Wanneer sijn Voester weent, stort tranen, dat het snickt,
En schettert weer dat 't schudt van vreugde, lacht de
Moeder :*

*Soo juyst den Dichter, die noch onlanghs met sijn Broeder
Aen Antoninaas borst heeft 't milde Sap gelickt
En sigh met Lessen wyt uw' Hooge School verquickt
Een Sap, 't welck die 't gebruyckt niet stercker maeckt, maer vroeder,
Voelt dat de blijdschap hem door mergh en aders glijt,
En valt aen 't singen nu den Parnas wort gewijt,
Die UTRECHT had verruyt voor Bischop-staf en Mijter.
Geleerde Heeren; die 'k soo dickmaels gaf geboor,
Leent my nu op uw' beurt een oogenblick het oor,
Terwijl ick d' Hoogh-tijdt van uw' School vier met mijn Cyter.*

VREUGDE-SANGH.

Rey van Stightse Maeghden.

Pueri innuptaque puella

Sacra canunt.

EERTSE SANGH.

Ic is sy, die als Tytan blaect?
Haer Pruyck met Peerlen opgetimmert,
Door loutre Diamanten schimmert,
En 't weeligh Kleet van Purper kraect,
Waer op de Naelt met buygsaem Gout
Heeft konstigh Bloem en Lof gedreven,
En 't woest Gediert doen rustigh leven,
En Son en Maen en Ster gebouwt.
Een stoet van Juffers volght haer tret
Die Sangh uyt blijde lippen loosen,
En spreyn Lelyen en Roosen,
Waer langhs Mevrouw haer voeten set.
't Is wisslijck Paphos Koningin
Omstuuwt van snelle Hemelingen,
Of sy* die voor de Son komt springen,
Of is 't de Moeder van de Min
Die prat na Cyprus heen gaet stappen?
Ja s' is 't, het zijn haer eygenschappen.

* *Aurora.*

REY

REY van LEERLINGEN.

TEGENSANGH.

N Een't is de Dochter van Jupijn
Uyt hoeft en hersenen gebooren,
Welck na de gallemende Kooren
Van't blijde *Utrecht* langhs den Rijn
Komt aengestooven op't geschal,
Waer van haer wijden Tempel schatert,
En dat door Loght en Wolcken klatert
En d' Echo kaetst met soeten val.
Sy komt het vijftigh-jaer-gety,
Van haren Tempelbouw verciereu,
En 't Feest met weytse stacy viereu
Ay sie; wat is Minerva bly.
Hoe vrindlijck noot f ons tot die praght?
't Hooft selfs, dat op haer wapen grimde,
En staegh van gladde slangen glimde,
En grimt niet meer maer grimmelaght:
Ja't Beest, dat op haer helm te wacht is,
Schijnt dat nu oock bet in sijn kracht is.

REY van MAEGHDEN.

TWEEDE SANGH.

JA recht; daer vlieght sy met haer stoet
Gelijck een blixem na den Tempel,
En al het Volck roept aen den drempel;
Doorlughste *Pallas* zijt gegroet.

Wat

Wat klieft de Loght een heyl-gefchreeuw?
 Noyt schonck de Voerman van de dagen
 Een blijder dagh uyt 's Hemels wagen:
 O Dagh! Wat dagh? ô halve Eeuw!
 Waer tegen figh heeft opgekropt
 De blijdschap vijftigh volle Jaren
 Om kragt van vreughde te vergaren,
 Op dat het hert allenghs gepropt
 Gelijk'lijck eens wiert uytgestort.
 O Dagh! die rappe keel en vingers
 Afmat van mennigh schelle fingers
 Wat komen wy nogh fanghs te kort
 Met al de Queelders en Poëten,
 Die *Utrecht* vijftigh Jaren sweeten?

REY van LEERLINGEN.

TWEEDE TEGENSANGH.

D At velt en vee Betooveraer,
 En Amphyon den Steenen-dwinger
 Met Maro en den GriECKsen finger
 Spanden 't speeltuygh by malkaër,
 En paerden met den Helicon
 Om eens na waerde te verrijken,
 Dit Feeft met fangen 't fouw wat lijken:
 Of dat wy alle in den bron
 Van 't finneroerend-wijsheyts-fap
 Op Parnas Maegdenbergh gedompelt
 Door Goden-fangen overrompelt
 Uytgalmden met meer eygenschap.

Maer echter houden wy ons Liedt,
Wel light behaeght ons flechte Fluyte
Meer dan een afgerichte luyte;
Want schoone Sangers schat men niet
Na rappe Mont, die fleghs de stem geeft,
Maer 't Hert oprecht, het welck de klem geeft.

REY van MAEGDEN en LEERLINGEN.

T O E S A N G H.

STaet eeuwigh Pallas vaste Kerck
Steeck hals en hooft op, dring door't Swerck
In spijt van Blixemen en Donders,
Die veel ouwe en nieuwe wonders
Vermaelden in een slagh tot stof.
Dat 't Noorden met sijn brusck en grof
Gebulder eer onstuck magh rijten
Sijn beek, eer 't u omveer souw smijten.
Verschaft ons stof voor Landt-pylaers,
Die Staet- en Kerck-geweldenaers
Noch veele Eeuwen mogen stuyten,
Op dat men lustigh uyt magh tuyten
En stadigh singen: Pallas Kerck
Steeckt hals en hooft op dringht door 't swerck.

B **G O O**

GOODEN-LIEDT.

PALLAS spreekt.

Exegi monumentum ære perennius.

P Stighenaers op op! Kroont met Festoen en Kranffen
Mijn heyl'ge Tempel, die door Maen- en Sterre-transffen
Ter derder Hemel-kreyts na vijftigh Jaren klimt;
Stort Rijmen by de vult, en strengelste met sängen,
Volght op het Vreughde-spiel met dert'le trant en gangen,
Alwaer in volle glans de Son der waerheyt glimt.

Op Stighenaers op op! Men gaet'er Hooghtijdt houwen.
Doch souw 't mijn Kerck wel zijn? 'k derf nauw mijn oogh betrouwen?
En suf ick niet? Wat block? Wat groot gevaert is dit?
Hoe draeft, hoe woelt men hier? Hoe krielt her'er van Volcken?
Den adem en het stof beslaen de Loght met wolcken.
't Is evenwel mijn Kerck, die 'k nu dus langh besit.

Maer wat? verwond're ick my, dat sy soo is verheven?
'k Deed hier mijn Meesterstuck of 'k deeder geen mijn leven:
Dit Huys had ick gebouwt op levende Pylaers,
Op Mannen van my juyst tot sulck een werck beschooren,
Op Mannen uyt mijn hooft en herssenen gebooren,
Gelijck ick ben geteelt uyt 't breyn des Donderaers.

De grontslagh ley ick op de veertigh vroede RADEN,
Die UTRECHTS Stad behoën voor onheyl, ramp en schade;
Een grontslagh, die ick ducht veel vaster als een Rots,
Want hier op kan men storm en tegenspoet verduuren;
Hier op soo klimmen staegh dees' toorens en dees' muuren;
Hier op is Pallas met haer schoonen Tempel trots.

't Gewellif stutte ick op onversettb're Voeten,
Op Voeten, die m' haer Naem met eerbiedt staegh sal groeten,
En welckers kroost nu noch stut Neêrlants School en Staet:
Op Straten, Diemberbroecks, Mooreelsens, en Mathijssen,
Esseens, Emilien, Roys, Melders Wiskonst wijse,
Op Burmans, Burmans, die haer Naem noyt ondergact.

De Muuren had ick t'faem geklampt uyt enck'le Waerheyt,
Waer door de **SONNE DER GERECHTIGHEYT** haer klaerheyt,
En floncker-stralen als een fellen blixem schoot,
Het kalck en hout en steen was Taelkund, Recht, en Reden,
Waer meê 'k had faem verknoght de welgemaecte Leden
Van 't Werrick, dat gy hier soo Naem-rijck siet en groot.

Hier heb 'k my uytgeslooft een halve Eeuw van Jaren
(En 'k meen 't noch bet te doen) om Mannen te vergaren,
En puyck van Geesten soo veel Peerlen aen mijn Kroon,
Die noch ter selver uur de Academy schragen:
Daar sit 't Getabbert Volck, 'k heb s'in dees' schoot voldragen,
Voor 't meeste deel en opgevoedt als Halve-Goôn

Op dese Zuylen sal mijn Kerck noch Jaren steunen;
't Zijn Goude Krucken, daer men vry'lijck op magh seunen,
Wast, wast maer vorder op ô! treff'lijck Wonder-werck,
De Waerheyt, die gy schraeght, en salmen noyt sien dempen
Maer sy sal eeuwiglijck de Loogen-leer beschempen,
Tot dat uw' glory-strael blinkt sonder maet en perck.

Gaet voort maer Vaders en mijn Waerheys **VOETSTER-HEEREN**,
Beschermt uw' wijse School. Het is juyft geen regeeren,
Datmen het quade straf en 't goet loont navenhandt;
Maer Konst en Wetenschap te koest'ren en te stijven,
Soo sietmen Heerschers haest ter Loght en Wolcke drijven,
Haer Naem gekreten by Indiën en Garamanth.

En gy Geleerden Hoop, mijn oogen en mijn handen
Mijn tongh, mijn senuwen, mijn merrigh, mijn verstant, en
Mijn gantse ziel, waer uyt ick kracht en leven treck,
Of schoon de loogen staegh u schijnt het hoofd te bieden,
Salmen haer nochtans haest sien voor uw' adem vlieden;
Ick vleght uw' Lauwers al, houdt gy maer voet by steck.

Immers most ick u niet, mijn Kroon en Eer vergeten;
Neen Jongelingen, die staegh voor mijn Autaer sweten,
't Lust my met u dees' Daght recht vroyelijck te zijn;
Niet in uytspoorigheên daer Stadt en Landt af wagen,
Of door gefontheyts dwanght tot walgens in te jagen
De Kelcken opgepropt met sinneloose Wijn.

Laet soo de Joden eer haer dollen *Purim* vieren
Met klincken, swellegen, en met onmensflijck tieren,
En blijven d' heelen dagh het sondigh Vat getrouw,
Tot dat sy door de Voght soo seer ontherfent bennen,
Dat sy geen Haman meer uyt Mordechay en kennen,
Als men dees segenen en geene vloecken souw:

Maer gy sult staegh de vreught met kracht van reden temmen;
Soo past 't mijn Kinderen, die naden Parnas klemmen,
Daer noyt uytspoorigheyt haer voeten heeft gefet:
Soo doende sal ick u haest Eere-kranffen vleghten
En u als Pylaers aen dees Staet en Kerrick heghthen.
Sy bly mijn waerde Jeught, maer denckt om Pallas Wet.

*Desine Pervicax
Referre sermones Deorum: &
Magna modis tenuare parvis.*

POORT-SCHRIFT

Sol Justitiæ Illustra nos.

Tree binnen Vremdeling of Borger wie gy zijt
Hier wordt de SON
Der Waarbeydts Bron
Geviert, die niet ginck schuyl in vijftig Jaren tijt.

OP DE ORATIE

Neque abest facundis gratia dictis

Wat Godtheydt doet ons dees Romeynse Tong herleven,
Welk onse zielen door het oor heeft opgebeven;
Sag Tullius eens op, die 't puyck der Pleyters was,
Ick wed, by kroop van spijt weer aanstonts in sijn as.

O P

OP 'T MUSYK.

HEt Velt en Bos met veel te sleepen,
Die noyt de konst van 't Spel begreepen,
Is juist geen wonder: Maar met reën
Een ziel begaest door 't Spel t' ontroeren,
En wyt sijn Huys ten Hemel voeren,
(Soo doet men hier) dat s' ongemeen.

JOHANNES MUNNICKS, Med. Profess.
voor desen tijdt *Rector Magnificus.*

Vita vetat mori.

Dit 's MUNN'CKS d'ontledenaer en snedigh kruyden-weeter.
Hy voert nu op sijn beurt de **AKADEMY-STAF:**
Een vrint met raet en daet van 't leven, en geen beter
En sagmen oyt, of meerder vyant van het graf.

PETRUS van MASTRICHT, S.S. Theol. Profess.
Celestia Tentat.

Dees man beschouwt men best in Cartes-kancker-schrift,
Daer hy voor nieuwe leer ons schenckt een tegengift.
MASTRICHT ist, die Gods Woort leert met sijn tong en leven,
By sulcke Leeraers kan ons Waerheyt niet begeven.

MELCHIOR LEYDECKER, S.S. Theol. Prof.
Fidelis & audax.

Juyst als een Hercules met knotsen en met kolven
Kneust LEYDECKER het breyn van snoode ketter-wolven,
En tempt de dwalingen; want roert hy tongh of schacht
Des waerheysts toorts is in haer volle glans en kracht.

HERMANNUS WITZ, S. S. Theol. Prof.
En Herder der Gemeynthe.

Magnum Jovis incrementum.

Hy leert met staele mont de ziertjes 't SOEN-MIRAKEL,
En dondert met de Wet. Godt plaetst' hem aen het spits
Van d'heyl'ge strijt gelijk een Dobbelman. 't is WITZ,
Een Euangely-tongh en schrander Wet-orakel,

HERMANNUS van HALEN, S. S. Theol. Prof.
En Herder der Gemeynthe.

Micat inter omnes.

Menght vlugge schranderheyt met kracht van wetenschap,
Heusheyt welsprekentheyt en tempert het met oordeel,
Neemt 't leven tot u hulp en schildert dan met voordeel,
Ge treft van HALEN in sijn juyste eygenschap.

CYPRIANUS REGN. ab OOSTERGA,
Jur. Professor.

In senit que

Libris & curis.

Niet, die Valentiaen tyrannigh 't hooft af-kloude,
Maer CYPRIANUS is 't die Pallas Tempel boude
Ruym veertigh jaren en haer helpen braght ten top,
Hy wast met Pallas Kerck en die met hem weer op.

LUCAS vander POL, Jur. Profess.

Jus anceps novit.

Hier fiet gy van de POL, 'k had haest gefeyt Apol;
Want lustet hem hy streelt ons oor met soete toonen,
Maer dan als hy den draet van 't *Borger-recht* komt toonen,
En blinde wet ontwart, speelt hy sijn eyge rol.

GERAR.

GERARDUS NOODT, Pofeff. Jur.

Quantum inftar in ipfo eft.

Daer 't *reght* is mank door Goth, door tijt, door rot, door wormen,
En daer den Leeraer felfs den duyftren kruys-wet ftoot,
VVeet NOODT de wangefalt op 't fnedigft te hervormen,
Dies Themis hem ftaegh fal bewaren voor de doot.

JOHAN van MUYDEN, Iur. Profeff.

Non eft mortale, quod optat.

Dees Son die even rees ftaet al, en blaect in 't Zuyden
In volle kracht, en ftraelt recht en gerechtigheyt.
't Bedutte Stight roept uyt; met wat een veerdigheyt,
Beklimpt mijn foon d'Olymp. Aenschouwer het is MUYDEN.

JACOBUS VALLAN, Med. Profeff.

Feliciter audee.

Den tweeden Machaon cen dubbelt koortfendrijver
Aenschout gy hier, VALLAN, die vol van geest en yver
In Plutoos vrecken aert te tergen noyt wort moe,
Dies hem de doot begrimpt en 't leven laght hem toe.

IOHANNES LEUSDEN, Ling. Heb. Profeff.

Grandia laturus meritorum praemia.

LEUSDEN schonk ons Gods woort, verftaenbaer, fonder fout,
Daer 't of trouwloofe Jood of tijdt het had gefchonnen,
't Is waer 't was niet te veel al sloegmen 't Boeck in gout.
Maer wat dees man voor loon, die 't werrick had begonnen

137022-I
JOH. GEORG. GRAEVIUS, Pol. Eloq.
& Hist. Profess.

Hic est.

Dees suyveren Romeyn, 't zy dat hy sprack of schreef,
Dee overlangh sijn naem door gants Europa draven;
Het volck, gelijk men doet aen Princen en aen Graven,
Wyft hem met vingers na, en seyt; sie daer is GREEF.

GERARDUS de VRIES, Phil. Ord. &
Theol. Extraord. Profess.

Sua sectus orbis nomina ducet.

Dit schrandre breyn dringt door Natuers geheymen heenen,
En soeckt haer by Descart', noch Aristoteles.
D'onfydige de VRIES staet op sijn eyge beenen,
Dies hy benamen sal naevolgers van sijn les *

* Sectateurs

JOHANNES LUYTS, Philos. Profess.

Sunt hic etiam sua praemia laudi.

De onvermoeytheyt heeft dees' man al jong verheven
Tot d'Academy-stoel, daer hy met lof op sweert:
De onvermoeytheyt sal LUYTS na sijn dood doen leven,
Soo lang men van Natuurs verborgentheden weet.

B E S L U Y T.

Hic cestos armaque repono.

*Vaer wel mijn Stigise School bloeyt langh;
Daer leyt mijn pen, daer sijn mijn snaeren,
Den Drucker vergbt my om de blaeren
Ick scheyder uyt, doch 't is met dwangh.
Daer is mijn ziel, daer is mijn sangh.*

Nunc te Marmoreum pro tempore fecimus; at tu
Si foetura gregem suppleverit, aureus esto.

